

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025

THIRD SEMESTER

Subject: Agrarian Sociology (SOCMJC-303)

Date: 05/12/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1. Critically evaluate the agricultural revolution in India and its social consequences.
 2. Examine the role of caste and gender in shaping rural agrarian reality.
 3. Analyze the views of A. R. Desai, D. D. Kosambi, and R. K. Mukerjee on agrarian society.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1. Explain the characteristics of agriculture and rural society in India.
 2. Discuss Protestant ethics and Weber's theory on capitalism in agrarian society.
 3. Elucidate the causes of farmers' distress in India.
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
- a. Discuss the factors that led to rise of agricultural society.
 - b. Explain Historical materialism and rise of classes.
 - c. Discuss Green Revolution and its effect on rural society.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तकत्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१. भारतातील कृषी क्रांती व त्याचे सामाजिक परिणाम याचे विश्लेषण करा.
 २. ग्रामीण कृषी वास्तवात जात व लिंगाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
 ३. ए.आर.देसाई, डी.डी.कोसंबी, वआर. के. मुखर्जी यांचे कृषी समाजावर मत समिक्षा करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१. भारतातील कृषी व ग्रामीण समाजाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 २. प्रोटेस्टंटवाद व वेबरच्या भांडवलशाही सिद्धांताचा कृषी समाजावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.
 ३. भारतातील शेतकऱ्यांचे संकटाची कारणे स्पष्टीकरण द्या.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
- अ) कृषीप्रधान समाजाच्या उदयाला कारणीभूत ठरलेले घटक स्पष्ट करा.
 - ब) वर्गाची वाढ व ऐतिहासिक भौतिकवादावर चर्चा करा.
 - क) हरित क्रांती व ग्रामीण समाजावर परिणामांची चर्चा करा.